

Upplýsing er friðarleiddin

Á heimsfriðarráðstevnu í Keypmannahavn:

Tað eru eingi mark fyri, hvørji grundarlög verða brúkt aðrastaðni til at skipa friðarbólkar ella felagsskapir. Eingin endi er á, hvussu fólk duga at finna upp á. Allar bólkingar hava sína grundgeving.

Á friðarráðstevnu gjørdust fleiri okkara góðir við tvær eldri konur. Tær sótu trúliga við sitt borð, prátaðu við fólk, sum komu hagar, og góvu frá sær tíðindabrev.

Tær báðar komu frá norska bólkinum Bestemødrene på Stortingsplass.

— Vit eru einar 20 ommur, sum hvønn mikudag standa uttan fyri Stortingið. Við okkum hava vit hvørja viku eitt nýtt tíðindabrev, sum vit geva fólk. Aðrar ommur tosa vit eisini við og onkrar koma so við aftrat, segði Borghild Solly, ein omma í sjeyti-árunum.

Tíðindabrevini figgja ommurnar sjálvar. Eitt sindur av pengum hava tær fingið inn við einum postkort, sum tær góvu út og hava selt tvey tey seinastu árin.

— Tað koma av og á, nýggjar ommur við í felagsskapin. Tær koma, tá tær verða pensioneraðar. Á Stortingsplassinum hitta vit nógv onnur fólk enn ommur. Serliga tær ungu eru blíð við okkum. Tey geva okkum blómur og mussa okkum. Tað fløvar, segði Borghild.

— Men hvi hava ommurnar skipa seg fyri seg í friðarfelagsskapi?

— Ti vit noyðast at steðga krígssørskapinum. Um ørskapurin ikki verður steðgaður, hava

hvørki okkara børn, ommubørn ella tær komandi ommubørnini nakra framtíð. Vit kenna ábyrgd fyri øllum heimsins børnum. Sum tú veitst, so kenna ommur nakað heilt serligt fyri børnum.

Borghild segði, at friðarommurnar eru ein ógvuliga fjølbroyttur politiskt samansettur bólkur. Heilt frá uttasta høgna til uttasta vinstra. Allir flokkar eru umboðaðir.

— Fólk eru ógvuliga blíð við okku. Nógv siga, at tær fara í býin mikudag, tá tær eru ommurnar har.

Bara trý út av 100 biðja okkum stínga av til Sovjetsamveldið, segði Borghild flennandi.

Hon skilti ikki, hvi feroyskar ommur ikki gera meria vart við seg. — Tú kanst heilsa feroyskum ommum frá okkum, at tær mugu fara upp í friðararbeiðið. Tær hava ábyrgd av at varðveita friðin. Tað hjálpar einki, um kvinnurnar ikki trýsta á. Eitt orðtak sigur, at tann, sum stýrir vøgguni, stýrir verðini. Um kvinnurnar brúka sína orku rætt, so stýra tær heiminum. Um

allar kvinnur sögdu nei til kríggj, so var einki kríggj.

Tað er so víst, kvinnurnar hava eina stóra ábyrgd, segði Borghild Solly. — Koma tit til Oslo, so stendur ein song at sova í og ein biti at eta eisini. Og minst til at heilsa feroysku ommunum, at nú mugu tær fara upp friðarørluna, segði Borghild, og gav eitt herðaklapp til farvæl.

felagsskap í USA, var ógvuliga hugtakin av, at so nógv vanlig fólk torðu at stiga fram við síni politisku hugsan. Sjálv segði hon seg ikki vera færa fyri at taka dagar millum ismurnar, tað var ikki vanligt í hennara umhvørvi. Henda konan hevði ferðast víða í heiminum og dæmði væl at siga frá tí, hon hevði sæð. Ein amerikanskans svartan býráðslim hittu vit á fundi eitt kvöldið hjá heimahjálparunum í Keypmannahavn. — USA er ikki bara Ronald Reagan. Eg taki ikki undir við hansara politikki, segði hesin demokraturin. — Eg eri friðarfólk eins og tit.

Eitt kvöldið vóru tveir av feroysku luttakarunum

gestir hjá einum friðarbólki í Tingbjerg. Hesin bólkurin hýsti kypriotunum á heimsfriðarráðstevnu og beyð so okkum við. Kvöldið varð hildið í samkomuhølunum, sum eru bygd aftrat kirkjuni. Friðarbólkurin hevur fund tvær ferðir um mánaðin, aðru hvørja ferð í kirkjuhølunum. Orsökini er fyrst og fremst, at presturin er virkin í friðarbólkinum. Hetta kvöldið vóru eisini tvær eldri konur í meinigheitsráðnum við. Millum gestirnar vóru eisini ein vesturtýskari og ein genta frá Mississippi. Har varð prátað og sungið á danskum, enskum, grikskum og turkiskum.

Fólkaslogini vóru nógv

og ymisk, men kortini var ein felagsskapskensla til staðar. Øll komu við síni søgu. Knappliga høvdu vit ein stóran part av heimsins trupulleikum tætt inn at okkum. Trupulleikar, sum vit dagliga í Føroyum ikki frætta so nógv um, og sum eru so fjarðir, blivu viðkomandi: hungur og vesaldómur, kríggj og annað órættvisi.

Niðurstøða varð eingin gjørd á ráðstevnu. Tað var avgjört frammanundan, fyri at eingin skuldi koma í minniluta. Men samandrættir vórðu gjørdir av nøkrum orðaskiftum, og burtur úr teimum fimm døgnum kundi hvør luttakari gera sær sína fatan av, hvørjar forðingar eru fyri heimsfriðinum, og

hvat gerast kann.

Á fleiri fundum tóku roðarar fram, at nakað, sum um ræður, er at læra tær komandi ættarliðini at hugsa upp á ein annan máta. At leggja størri dent á lívið og vísa medmenniskjunum størri álit. Burtur við forðumunum.

Friðarundi-vísing varð nógv havd á orði. Í fleiri londum hava tær longu fingið tilikt undirvísingartilfar, men vegurin er langur. Í upplýsingini hava fjølmíðlarnir eisini sína ábyrgd. Friðarørlan í hvørjum landi sær hevur eina uppgávu at fáa fjølmíðlarnar at skilja sín leiklut í arbeiðinum fyri frið, varð sagt, tá tosað varð um «lívið í friði».

Friðarsamstarv í Útnorðuri

Umframt fundirnar, sum vóru á skránni, nýttu fleiri luttakarar høvdi til at hava aðrar millumtjóða friðarfundir. Eitt kvöldið hittust tær norðurlendsku tjóðirnar, og eitt kvöldið høvdu feroysku luttakararnir fund við grønlandingar og islendingar. Á tí fundinum avgjordu vit at stovna eitt friðarsamstarv í Útnorðuratlantshavi. Á sama hátt sum tað finst tingmannaráð í Útnorðuratlantshavinum.

Ætlanin við hesum friðarsamstarvi skal verða at styrkja støðuna hjá friðarørluni í hesum trimum londunum. Víst varð á áheitanina frá tingmannaráðnum á alndstýrini í Føroyum og í Grønlandi og á islendsku stjórnina um at tryggja, at eingi kjarnorkuvápn verða á landa, luft- og hav-økinum hjá londunum hvørki í krígstíð ella í friðartíð.

Ætlanin er, at friðarsamstarvsbólkurin skal hava sín fyrsta fund í Reykjavík halvan januar næsta ár. Evnini fyri fundin verða:

1. Trygdarspurningarnir í útnorðuri nú.
2. Londini í útnorðuri sum partur av kjarnorkuvápnafria økinum í Norðurlondum og hvat norðurlendsku friðarørlurnar kunnu gera.
3. Fyrirreiking av luttøkuni hjá friðarørlunum í útnorðuri í ráðstevnu og fundum í tí samlaðu norðurlendsku friðarørluni, umfatað av øllum limalondunum í Norðurlandaráðnum.
4. At siga hvørjum øðrum frá royndum í friðararbeiðinum í útnorðuri. Avgjört varð, at hvørt landið verður umboðað av minst tveimum umboðum fyri at fáa so fjølbroytta samanseting sum gjørligt.

ST-dagurin heldur fram:

Lækni tosar um atomkríggj

Frásogn frá friðarráðstevnu eisini á skránni

Í gjár var dagur Sameindu Tjóða, og seinastu árin hevur friðarørlan í Føroyum hildið henda dag.

Í gjárkvöldið var friðarkvöldseta í Norðurlandahúsinum. Á skránni var, at Jógvan Mørkøre skuldi siga nøkur orð um ST og um feroyskan trygdarpolitikk, Grimlingar framfordu ein sjónleik, og Gulla Øregaard, Hanus Andreassen og Heri Kragestten løsu upp. Rútmukorið í Høvdolum var eisini við.

Vanliga plagar tónleikurin at vera ein tyðandi táttur í friðartiltøkunum, men í ár vildi so til, at tónleikarnir eru í verkfalli just hetta vikuskifti. Ikki gerst við.

Tiltakið í sambandi við ST-dagin er ikki á enn. Í dag klokkan 15 heldur Sølvi Winther Olsen, lækni, fyrilestur í Norðurlandahúsinum um tær medisinsku fylgjurnar av einum kjarnorkubardaga. Aftaná greiða feroysku luttakararnir á friðarráðstevnu frá tí stóra tiltakinum, sum var í Keypmannahavn í seinastu viku.

Felagsskapirnir, sum skipa fyri, eru Fólk fyri friði, Kvinnur fyri friði, Friu Føroyar, Sosialistisk Ungmannafelag, Unga Tjóðveldið, Føroyskir Sosialistar, Føroya Javnaðarflokkur, Tjóðveldisflokkurin, Rithøvundafelagið, Føroysk Myndlistafólk, Meginfelag áhugaleikara Føroya og LISA.